

PŘEHLED STRUKTURY STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

ČESKÁ REPUBLIKA 2030

stav k 04.02.2016, dokument byl projednán a připomínkován Řídícím výborem RVUR

Struktura dokumentu

1. Úvod
2. Analýza rozvoje České republiky
2. Vize (2050)
3. Klíčové oblasti pro rozvoj České republiky (2030, 2050)
5. Principy a nástroje udržitelného rozvoje
6. Mechanismy implementace strategického dokumentu

Seznam zkratk

SRUR	Strategický rámec udržitelného rozvoje
ŘV	Řídící výbor RVUR
OUR	Oddělení pro udržitelný rozvoj
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

Přílohy

Příloha č. 1 Prezentace klíčových oblastí (dokument pdf)

1. ÚVOD

Obsah dle Metodiky přípravy veřejných strategií (2011)

- Základní informace o strategii
- Kontext vzniku a existence strategie
- Účel strategie
- Uživatelé strategie
- Základní používané pojmy
- Ostatní relevantní strategické dokumenty

2. ANALÝZA ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY

- Informace k proměně kontextu agendy udržitelného rozvoje mezi roky 2010 a 2015.
- Hlavní rysy vývoje od roku 2010 včetně vyhodnocení SRUR za léta 2010-2015
 - a) Vnitřní předpoklady budoucího rozvoje ČR – informace k výběru klíčových oblastí dokumentu
 - b) Vnější předpoklady budoucího rozvoje ČR – globální megatrendy¹
 - 1) vyhodnocení vzájemného působení 30 vybraných megatrendů (vzešlých z pilotní analýzy v říjnu 2015) a vytvoření 3 až pěti kontextových scénářů působení megatrendů na Českou republiku
 - 2) vytvoření analytického rámce pro zhodnocení dopadu těchto megatrendů na jednotlivé klíčové oblasti a zjištění hlavních typů dopadů na ně
- Souhrn výsledků klíčových analýz a obhájení výběru klíčových oblastí a úprav ve vizi rozvoje z roku 2010.

¹ Tato část bude zpracována formou veřejné zakázky ve 2. a 3. kvartálu 2016.

3. VIZE ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY (2050)

Vize nového strategického dokumentu vychází z vize formulované SRUR 2010 (viz níže) po úpravách na základě analýzy. Obecná vize bude rozpracována do podoby dílčích vizí pro klíčové oblasti dokumentu. Základní vize bude formulována do roku 2050 – celkově pracují klíčové oblasti s horizontem 2030, v relevantních případech (infrastruktura) pak s horizontem 2050.

Obecné návrhy úprav

- zvolit čtivější jazyk a perspektivu (inspirace ústavou, formulovat z pohledu české společnosti), formát plynulého textu
- ověřit, zda vize zachycuje všechny důležité aspekty nově formulovaných klíčových oblastí

Postup úpravy vize

OUR připraví na základě diskuse Řídicího výboru v lednu 2015 návrh nové vize (únor 2016), která bude dále představena a diskutována ve výběrech RVUR (březen 2016), srovnána s vizemi formulovanými ve strategických dokumentech s klíčovou vazbou (Agenda 2030, EU Sustainable Development Strategy). OUR rovněž vytvoří návrh dalšího postupu pro prezentaci vize (představení na webových stránkách strategie, diskuse v rámci kulatých stolů s odbornou veřejností).

Strategická vize SRUR 2010 (úplná citace dle dokumentu, str. 14)

Níže uvedená strategická vize popisuje žádoucí stav ČR v roce 2030, kdy ČR bude společností, jejíž prosperita stojí na vzájemné vyváženosti oblastí ekonomické, sociální a environmentální. Tato vize dále předpokládá, že:

- ČR je země se stabilně se vyvíjející znalostní a post-industriální ekonomikou se snižující se materiálovou náročností, jejíž výkonnost postupně dosahuje průměru EU.
- Vysoký stupeň sociální soudržnosti je dán fungující ekonomikou, demokratickým politickým systémem, participací občanů na rozhodování, funkčními rodinami, efektivními a finančně udržitelnými systémy vzdělávání, zdravotní péče a sociálního pojištění, rovnováhou mezi populační dynamikou a imigrací.
- ČR je společností, naplňující materiální a duchovní potřeby jednotlivce při minimalizaci sociální exkluze a patologických forem sociálního chování (kriminalita, násilí na slabších, příživnictví, korupce, politický extremismus, xenofobie a rasismus).
- ČR je flexibilní společností, schopnou včas rozpoznat možná vývojová rizika a racionálně reagovat na neočekávané změny a zrychlující se dynamiku globálního vývoje.
- ČR je společností vzdělaných, odpovědných a aktivních občanů, kteří pro ekonomiku představují flexibilní a výkonné lidské zdroje a preferují zdravý životní styl a uvědomělou spotřebu.
- Ekonomické aktivity včetně dopravy efektivně využívají dostupné – obnovitelné i neobnovitelné – přírodní zdroje a jsou realizovány s minimálními negativními vlivy na lidské zdraví a přírodní ekosystémy.
- Odpovědné využívání území vytváří podmínky pro vyvážený a harmonický rozvoj obcí a regionů, který vede ke zvyšování územní soudržnosti a úrovně kvality života všech obyvatel.
- Zemědělská produkce, lesní a vodní hospodářství jsou dostatečně stabilní vzhledem k variabilitě globálního a regionálního klimatu.
- Svou zahraniční politikou se ČR řadí mezi země, které přispívají ke stabilitě v regionálním (EU) a globálním měřítku (aktivní spolupráce v OSN a dalších organizacích), čemuž odpovídá rozsah a zaměření zahraniční pomoci.

4. KLÍČOVÉ OBLASTI PRO ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY DO ROKU 2030 (ve vybraných případech formulováno do roku 2050)

Na základě hodnocení tezí k rozvoji a diskusi v rámci ŘV dne 15.12.2015 byly OUR navrženy níže uvedené klíčové oblasti. Názvy jednotlivých klíčových oblastí jsou předběžné a pracovní. V porovnání se SRUR 2010 je významnou změnou zejména koncentrace a zvýšení významu témat v oblasti „vládnutí“. S ohledem na inspiraci Rámcem pro měření blahobytu OECD je centrální perspektivou a cílem směřování státní správy zvyšování kvality života pro co nejširší skupinu obyvatel (zároveň princip Agendy 2030 „*leave no one behind*“). Vnitřní souvislosti, obsah klíčových oblastí a jejich vzájemné vazby jsou zachyceny v příloženém pdf souboru (ČR prezentace oblastí). U všech oblastí bude zajištěno protnutí s cíli Agendy 2030.

Koncept jednotlivých oblastí (základní perspektiva, klíčová témata, vnitřní vazby) bude rozpracován ve formátu tzv. minitýmů (únor 2016) a následně předložen k diskusi ve výborech (březen 2016). Na základě konceptu a podnětů od výborů pak od března 2016 oblasti analyticky rozpracují analytici OUR zaměstnaní v rámci projektu OP Z. Formulace dílčí vize pro danou oblast a výběr prioritních strategických cílů v rámci klíčových oblastí proběhne participativně formou tzv. *world café*² (duben až květen 2016). Účastníci budou identifikováni a pozváni na základě klíčové analýzy aktérů, která bude představena na jednání Výboru pro strategické řízení a implementaci principů udržitelného rozvoje dne 09.02.2016.

Výsledný text u každé oblasti bude obsahovat:

- 1) analýzu současné stavu a trendů/scénářů (s využitím existujících strategických dokumentů včetně Agendy 2030 a zpracováním potřebných dodatečných analýz)
- 2) vyhodnocení dopadu globálních megatrendů na danou oblast
- 3) výběr omezeného počtu (max. 3 na oblast) strategických cílů (zde je nutné od začátku sledovat vazbu na resortní strategické dokumenty a vést o formulaci strategických cílů do roku 2030 dialog, ideálem jsou kvantifikované cíle s horizontem do roku 2030)

Dílčí analýzy budou zajištěny analytickým týmem v rámci Oddělení pro udržitelný rozvoj (hrazení z projektu OP Z od 1. března 2016) a externími dodavateli formou veřejných zakázek (otevřené zadávací řízení v období březen až červen 2016).

² <http://www.theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/>

Kvalita života jako cíl činnosti státu (úvod)

V úvodu bude jednak zformulována kvalita života jako úběžník strategie a bude představen výsledek sociologického šetření – aplikace Rámce pro měření blahobytu v ČR, které proběhne s termínem do září 2016. Sociologické šetření má zodpovědět následující otázky: Jak lze popsat kvalitu života pro občany a občanky České republiky? Jak rozdílně ji vnímají různé skupiny? Jak je možno chápat kvalitu života a jaké indikátory ji zachycují?

Podkladem pro zpracování této části budou dvě na sebe navazující zakázky k aplikaci Rámce pro měření blahobytu OECD v České republice. Jedná se o následující:

- 1) Sociologické kvalitativní šetření k aplikaci Rámce pro měření blahobytu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) - fokusní skupiny

Předmětem veřejné zakázky je zajištění setkání 10 až 15 fokusních skupin v regionech České republiky (výběr účastníků dle zvolené metodiky, organizace setkání a pořízení záznamu), v rámci kterých budou ze seznamu přibližně 80 indikátorů vztahujících se ke kvalitě života vybrány ty nejrelevantnější pro jednotlivé skupiny obyvatel České republiky.

- 2) Sociologické kvantitativní šetření k aplikaci Rámce pro měření blahobytu OECD - reprezentativní dotazníkové šetření

Předmětem veřejné zakázky bude provedení sociologického dotazníkového šetření na reprezentativním vzorku české populace (zhruba 2.000 respondentů). Základem šetření bude dotazník sestavený z indikátorů, které vzejdou z vyhodnocení fokusních skupin. K těmto indikátorům budou respondenti přisuzovat váhu na základě toho, jakou důležitost pro kvalitu života jim subjektivně přisuzují. Reprezentativní vzorek bude sestaven s ohledem na to, aby poskytoval relevantní informace o preferencích skupin klíčových pro aktualizaci SRUR.

Přehled klíčových oblastí

- 1) Lidé a společnost, které nám umožní uspět v 21. století
- 2) Odolný, chytrý a udržitelný hospodářský model
- 3) Svobodná, demokratická a dobře spravovaná společnost (vládnutí)
- 4) Česká republika podporující udržitelný rozvoj v Evropě a ve světě
- 5) Udržitelné ekosystémy
- 6) Udržitelný rozvoj sídel

Vztahy mezi jednotlivými klíčovými oblastmi a jejich základní témata jsou uvedena ve vizualizaci (Příloha č. 1).

6. MECHANISMY IMPLEMENTACE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU (vč. indikátorů)

Dokument počítá se dvěma základními přístupy k implementaci, které byly diskutovány v rámci neformální skupiny k implementaci dne 13.01.2016. Na základě této diskuse je v současné době připravován samostatný materiál (výťah viz níže), na základě kterého bude o implementaci jednat Výbor pro strategické řízení a implementaci principů udržitelného rozvoje dne 09.02.2016.

1) Sledování kompatibility strategických cílů s ostatními strategickými dokumenty (strategické řízení)

- navazuje na návrh implementace SRUR 2010 (materiál nebyl vládě předložen), kompatibilita je však v tomto návrhu sledována prostřednictvím strategických cílů nového strategického dokumentu a k nim patřících indikátorů a zajišťuje ji Oddělení pro udržitelný rozvoj (výbory RVUR poskytují odborné konzultace a zpětnou vazbu)
- výsledkem je nastavení pyramidové hierarchické struktury cílů a opatření obsažených v klíčových strategických dokumentech, vhodným nástrojem pro sledování je Databáze strategií
- dialog s dokumenty je třeba zahajovat již v době jejich otevření (MPŘ je již příliš pozdě) – sledování strategických dokumentů bude do roku 2018 probíhat skrze zapojení zaměstnanců OUR hrazených z projektu OP Z
- výsledkem tohoto typu implementace je dvouletá analytická hodnotící zpráva (první vydání plánováno 2017) ke stavu kvality života v České republice (na základě indikátorů přejatých z Rámce pro měření blahobytu) a její udržitelnosti (indikátory zachycující rozvoj v klíčových oblastech)

2) Operacionalizace principů udržitelného rozvoje a doporučení vhodných nástrojů

- jádrem je návrh operacionalizace principů udržitelného rozvoje a vytvoření přehledu nástrojů, kterými je možné tyto principy naplňovat (SUR 2004 uvádí 31 principů, SRUR 2010 8 principů)
- v návaznosti na výše uvedený krok bude připravena analýza potenciálu a doporučení k rozvoji konkrétních nástrojů (zadávání veřejných zakázek, hodnocení dopadů regulace, dotační politika, daně, nastavení strategických výzev operačních programů a hodnocení udržitelnosti v nich, legislativní opatření, koherence politik) včetně nástrojů na místní úrovni
- bude připravena prezentace vybraných nástrojů pro veřejnost (webové stránky pro různé uživatelské skupiny, včetně municipalit)

Podmínky pro zajištění implementace dokumentu

1. Jaké formální struktury a institucionální zajištění tento typ implementace vyžaduje?
2. Jaké jsou nároky na součinnost a spolupráci strategických útvarů jednotlivých resortů (včetně systémové úvahy o posílení role strategických útvarů)?
3. Jakým způsobem má být implementace ukotvena v usnesení vlády, kterým bude strategický dokument přijat?

Připravila Anna Kárníková, Oddělení pro udržitelný rozvoj ÚV ČR
V Praze dne 04.02.2016